

Adel Seyoun ❁ Tisoč in ena noč

Babilonski stolp, mešana tehnika, akril na platnu, 100 × 70 cm, 2006

ADEL SEYOUN Tisoč in ena noč

Adel Seyoun, akademski slikar, grafik, risar in kipar živi plodno in ustvarjalno odgovorno življenje nedaleč od Kanala, ob reki Soči, in hkrati daleč od svojega rojstnega kraja, od svoje dežele, ki mu je s specifičnimi danostmi in z močno kulturno identiteto še vedno zelo, zelo blizu. Navezan je nanjo in z njo neločljivo duhovno povezan. S svojo edinstvenostjo ostaja umetnikova nepogrešljiva spodbuda in vir njegovih kreativnih dejanj. Z leti in desetletji neutrudnega, kontinuiranega delovanja, snovanja v različnih medijih in tehnikah njegova likovna poetika ubira različne interpretativne poti, a na vseh je zaznati, kje domuje, kje gravitira, kje ima svoje globoke korenine. V rojstvu vsake Adelope umetnine se namreč uteleša nezamenljivi DNK. To je dedna zasnova, genski zapis, ki ostaja prisoten kljub dejstvu, da je avtor pri svojem ustvarjanju naredil zanimivo evolucijsko pot. Njegova ustvarjalna drža je trdna in samosvoja, čeprav je njegov opus vseskozi odprt za nove likovno-formalne in tehnično-izvedbene načine, ki nastajajo zaradi njegove seizmografske občutljivosti, analitičnih in raziskovalnih pristopov, študijske poglobljenosti in emotivne budnosti. Genska zasnova je tista, s katero ohranja in neguje bistveno in nezamenljivo izrazno identiteto. Avtor jo ustvarjalno živi in potrjuje v vsaki novi stvaritvi, v obsežnih in zaokroženih ciklih in v paralelnem delovanju, ki spremlja osrednje likovno zanimanje.

Adel Seyoun se v svoji likovni poetiki poklanja specifikam svoje dežele, ki so pogojene z geografsko lego, z družbeno in politično

naravnostjo, z zgodovino in religiozno mistiko ter s kulturnim utripom, s katerim so prepojene vse pore tamkajšnjega življenja, vse navade, običaji, razmišljanja, čutenja in doživljanja. V njegovih delih je prisotna tradicija tako snovne kot nesnovne kulturne dediščine, obče uveljavljenih okusov ter umetnostnozgodovinskih prizadevanj in prepričanj. A ob neomajni zvestobi svoji deželi in sebi je v delih Adela Seyouna prisotno tudi poznavanje in občudovanje zahodnoevropske umetnosti ter posebna afiniteta do (post)modernističnih tendenc in s tem čistih likovnih zanimanj. Zdi se, da se prav tu srečujeta oba slikarjeva svetova in postaneta nekakšno presečišče avtorjevih ustvarjalnih dejanj, ki so avtohtona in avtonomna, zato jih lahko klasificiramo kot zgolj in samo Adelova.

Avtor s povezovanjem duha preteklega in sodobnega, tistega tam in onega tukaj, razkriva svojo likovno in človeško občutljivost. S tem gradi edinstvenost, ki jo v prvi vrsti utemeljuje in vselej znova v različnih oblikah potrjuje z linijo. Kaligrafsko tekoča, gibka, aktivna in s tem oblikotvorna sled je nepogrešljivo prisotna v njegovem opusu. Piše črke, ustvarja različna znamenja in simbole, oblikuje drobna znakovna znamenja, ki nastopajo samostojno ter se vselej znova tudi zvezno nizajo ter povezujejo v vzorce. Z linijo aktivno posega v oblikovanje elementov pripovednosti. V forme zajame marsikaj, od prvobitnih oblik življenja do vizualnih prebliskov na ročno tkane tapiserije. V njih pa so prisotne tudi asociacije na arabsko pisavo. In z linijami uteleša celo figuralne like, s katerimi dokazuje, da kljub

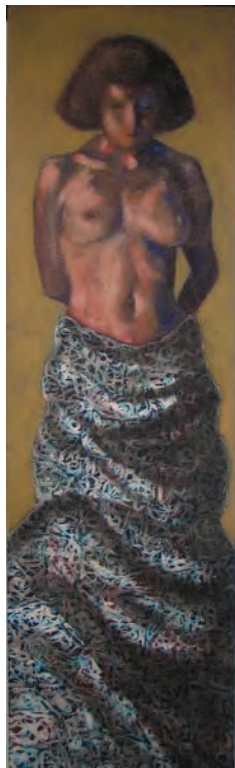
konvencijam svoje dežele ohranja ustvarjalno svobodo.

V liniji, v črtni sledi je temelj njegovega likovnega ustvarjanja in najbolj intimen likovni odziv. V takšnem zapisu (zarisu) lahko avtor neposredno izrazi sebe. Linija je tako močna in enkratna, da vselej razkriva slikarjevo polnomočno prisotnost. Da je temu tako, potrjuje tudi Milan Butina: »Risba omogoči dialog umetnika s svojo mislijo.« Tudi Hegel v Estetiki razkriva soroden pogled. Piše, da zasluži ročna risba največjo pozornost, saj v njej umetnikov duh neposredno pr(e)ide v spretnost njegove roke in lahko na ta način izrazi vse, kar je v njem. Adel se njenemu potovanju po slikovni podlagi prepušča brez zadržkov in cenzure, kar kažejo tako risbe, ki predstavljajo samostojno in dokončno likovno entiteto, kot tudi slike, v katerih so risarske prvine sestaven, vendar nadvse pomemben element slikovnega dogajanja. Čeprav je v črti zaznati poteze arabske pisave in s tem slikarjeve dežele ter zibelke civilizacije, pa je v njej prisotna predvsem intimna izvornost, s katero se lahko avtor prepušča vsakršni artikulaciji ter izrazi in naredi vidno tudi tisto, kar je nevidno, in to na izrazito izviren način. Mnoge nastope risbe doživljamo, kot bi listali po zapisih »tisoč in ene zgodbe«. Na barvno pisanih in strukturiranih podlagah, ki asociirajo na stene, nastopajo kot veličastne pismenke, ki so tako blizu tistim originalnim, da bi jih z znanji morda razbrali in povezali v celoto. A njihove gibke forme so tudi »izmuzljive«, saj so vir oblikovnega variiranja in poigravanja. Adel iz njih izpeljuje motivna preobražanja tako v smeri snovanja likov s figuralno intencijo kot spogledovanja z arhitekturnimi danostmi. V nekaterih rešitvah se iz »majhnih« pismenk porodi velika, jasno izražena, a izrazito stilizirana, na bistveno zreducirana in avtorsko

artikulirana figura. Poteze postanejo tudi arhitekturna armatura trdnih sten in slikovitih lokov, skratka takšna, da nam odpre pogled na Orient. Iz povezav z arabsko pisavo je avtor ustvaril tudi njemu lastna črkovna znamenja, neke vrste lastno abecedo. Ta ni berljiva, ni razumljiva in črke se ne povezujejo v vsebinska sporočila, vsekakor pa je nadvse zanimiva z oblikovnega stališča. Je izrazito samosvoja, njegova in daje tudi naslov enemu izmed Seyounovih slikarskih ciklov. Avtor ga imenuje *Moja pisava*. Skrivnostni zapisi so čutne sledi čudovitih linij, povezanih v svojstvene, gibke oblike, ki dominirajo na strukturalno naglašeni, barviti slikovni ploskvi. V nekaterih rešitvah ima vsaka svojo vidno pozicijo, v drugih so gosto in večplastno tkane v čvrst likovni organizem. Živopisanost se manifestira z razkošno uporabo akrilnih barv: zelena, modra, rumena, rdeča, vijolična in nežno rožnata, pa zemeljske barve, bela in nepogrešljiva črna. Slednja se zdi kot prapočelo vsega, zato pogosto nosi tudi konstruktivno vlogo. V nekaterih slikarskih zgoščeninah ima svojo vlogo tudi zlata barva. To je nanos, ki ima poseben lesk in zmore ustvariti odboj svetlobe ter izstopiti iz celote. Slika s tem dobi dodatno dinamiko in posebno žlahtnost. Uporaba zlate barve ima večplasten likovni in vsebinski smisel. Ima historični pridih, sije kot svetloba, je znamenje razsvetljenosti, simbol spoznanja, absolutne popolnosti in s tem božanskega. V likovni umetnosti je nedvomno element, ki ga je potrebno premišljeno uporabljati, v pravih količinah in na pravem mestu. Adel Seyoun ga odmerja s pravo mero. In vselej poskrbi, da gledalca z barvami popelje v svojo deželo, kjer je pisan kolorit del vsakdana, saj sestavlja dekoracijo oblačil, predmetov in bivališč, skratka njihovo bivanjsko kulturo. Avtor v duhu

kulturološko zaznamovane palete z močnimi in čistimi nanosi obarva majhna barvna polja in z ustvarjanjem dinamičnih, samosvojih, včasih celo drznih konfrontacij oblikuje večne vzorce svojih kompozicij in prinaša bogastvo odnosov in kolorističnih užitkov. Ti so dodatno optično stopnjevani zaradi teksturalno trepetave slikovne podlage. Ko nanjo posije zunanja svetloba, se v poigravanjih med svetlobo in senco pojavljajo spreminjanja in se odpirajo nove vrednosti. Zavedati pa se moramo tudi dejstva, ki ga izpostavlja Vasilij Kandinsky: »Barve imajo, tako kot zvok v glasbi, najbolj neposreden dostop do duše.« Čutenja in čustvovanja pa so dragoceno vezivo čisto vsakega Adelovega artefakta. Prav zaradi močnih emotivnih vzgibov se v njegovem opusu rojevajo tudi ženske figure. Predstavljajo slikarjev spomin na mamo, so poklon ženi, hčerkama, vnukinjam, čudovitim bitjem, ki so nosilke življenja in objektivizacija lepote. Avtor jih uteleša s poznavanjem kanonov klasičnega figuralnega podobotvorja, z zavedanjem anatomskih danosti in upoštevanje kontrapost, a vselej doda njemu lastno ekspresijo, ki na občutljiv način vnaša intimne rešitve v poenostavljanjih in reduciranjih na bistveno. Vanje reflektira tako subjektivne poglede in občutja kot objektivno pojavnost, poslanstvo in vlogo. Vsaka slikarjeva ženska, čeprav v obliki akta ali polakta, premore dostojanstvenost in veličino. Njena podoba prinaša bistvo. Je polnoplastična, zaznamovana z avtorsko prepričljivostjo in izoblikovanostjo. S figuro je Seyoun »prekršil« norme, ki veljajo v njegovem rodnem ambientu, hkrati pa je prav tem figuram dal veliko za ta prostor značilnega, najbolj tipičnega. Ženska namreč biva v ornamentalnem miljeju, je ozaljšana z zanj značilnimi drobnimi, dekorativnimi oblikami. Njeno telo prekriva draperija, stkana iz

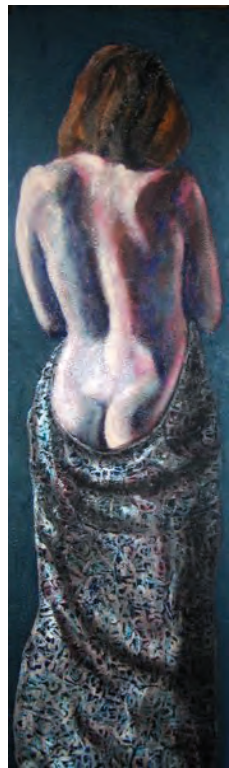
ornamenta. V nekaterih rešitvah se draperija razpenja v zastor, pred katerega je postavljena. In prav to skrbno in zgoščeno ustvarjeno ornamentalno blago daje slikarjevim ženskam nezamenljivo identiteto. Kulturna dediščina domovine je Seyounov postulat, na katerem gradi vez med Vzhodom in Zahodom, med zunanjim in notranjim. Njegove slike so duhovna vračanja in hkrati resničnost spominov, vedno znova obujenih z njemu lastno likovno in človeško občutljivostjo, z emotivnostjo in notranjo ekspresijo, ali pa so imaginarne podobe, ki jih želi videti, doživeti in živeti tudi v povsem drugačnem okolju.

Kleopatra, 2 akril na platnu, 120 × 35 cm, 2008

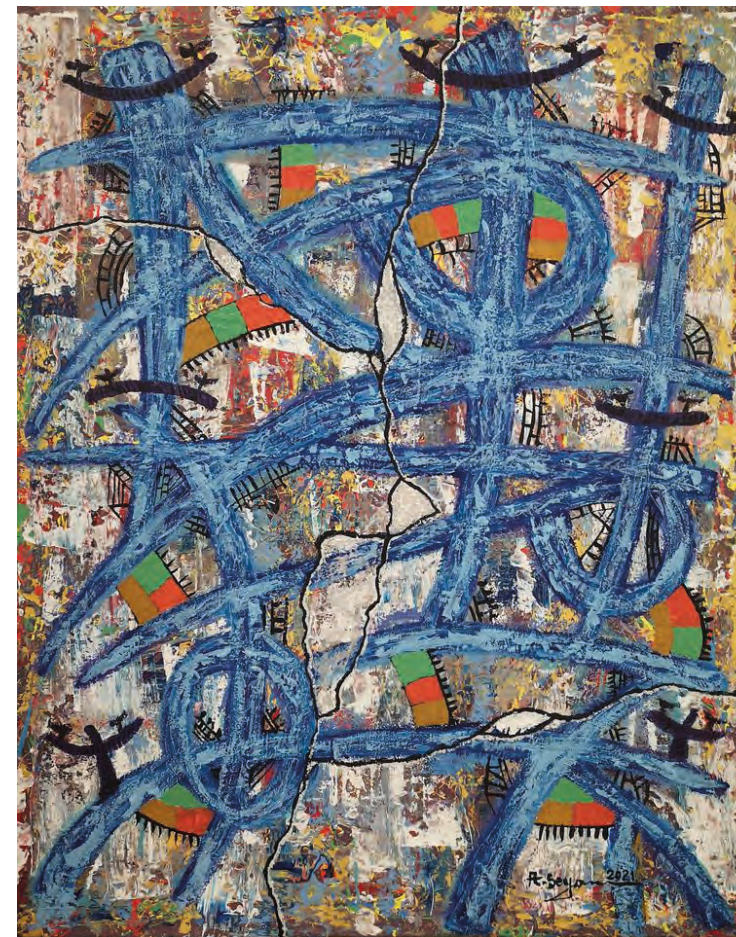
Kratkolaska, akril na platnu, 105 × 35 cm, 2008

Skrivnostna ženska, akril na platnu, 120 × 35 cm, 2008

Okno z rešetkami, mešana tehnika, akril na platnu, 80 × 100 cm, 2006

Del stare hiše, 2 akril na platnu, 70 × 70 cm, 2021

So vizualne predstave, nekakšne fatamorgane, ki se kot večno slikarjevo hrepenenje prikazujejo na njegovem ustvarjalnem obzorju in mu omogočajo ustvarjalno bivanje v dveh svetovih hkrati. Likovna poetika Adela Seyouna je edinstvena. Poseduje njegov močan DNK in predstavlja celovitost njegovih idej, njegove subtilne percepcije življenja, njegove kulture in filozofije. Čeprav so površine njegovih slik strukturalno naglašene in

Del stare hiše, akril na platnu, 80 × 100 cm, 2021

vznemirljive, čeprav so bogata paša za oči tako zaradi barv kot zaradi faktur, pa mora gledalčev pogled slediti Cezannovemu načelu in seči v dušo stvari. Tudi Adel namreč ne ostaja na površini, čeprav je ta nadvse zanimiva, slikovita in bogata. Je takšna, ker vre iz prav takšne notranjosti, iz nešteti usedlin slikarjeve duše.

Anamarija Stibilj Šajn

Risali so na zid, akril na platnu, 80 × 100 cm, 2021

Suho drevo, akril na platnu, 100 × 80 cm, 2021

Zaljubljenca, akril na platnu, 80 × 90 cm, 2021

Sanke, akril na platnu, 80 × 100 cm, 2021

Moja pisava 3, akril na platnu, 60 × 80 cm, 2022

Moja pisava 4, akril na platnu, 100 × 120 cm, 2022

Brez naslova, akril na papirju,
13 × 9 cm, 2022

Brez naslova, akril na papirju,
13 × 9 cm, 2022

Brez naslova, akril na papirju,
13 × 9 cm, 2022

Adel Seyoun se je rodil 1. julija 1956 v Bagdadu, kjer je leta 1978 končal šolanje na Inštitutu za upodablajoče umetnosti in diplomiral smer grafika. Študij je nadaljeval na Akademiji za likovne umetnosti v Sarajevu – BIH. Pod mentorstvom profesorja Dževada Hoze je diplomiral leta 1982. Živi in ustvarja v kraju Rodežu blizu Deskel v Sloveniji.

Adel Seyoun

E-naslov: seyounadel50@gmail.com

Splet: <https://adelseyoun.com/>

Na prvi strani ovitka:

Ptica, mešana tehnika, akril na platnu 80 × 100 cm, 2006

Na zadnji strani ovitka:

Moja pisava 5, akril na platnu, 80 × 80 cm, 2022

Katalog izdalo Prosvetno društvo »Soča« Kanal

Zanj odgovarja: Ljudmila Zimic

Besedilo: Anamarija Stibilj Šajn

Biografski podatki:

Lektoriranje: Vesna Zimic Gluvić

Fotografije:

Oblikovanje in priprava za tisk: Darko Turk

Tisk: Mprint s.p.

Naklada: 300 izvodov

Februar 2024

A. Seyan 2022